

TUO-10 Kuurma Petri(UM), Blomberg
Niina(UM), Naskila Annika(UM),
Katri Tervaspalo (OKM)

22.03.2021

JULKINEN

Asia

EU:n ja Kanadan välinen CETA-sopimus; neuvottelut sopimuksesta ammattipätevyiden vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtien osalta

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kanadan sekä Euroopan unionin (EU) ja sen jäsenvaltioiden välillä tehdyn laaja-alaisen talous- ja kauppasopimuksen (CETA) väliaikainen soveltaminen alkoi 21. syyskuuta 2017. Väliaikainen soveltaminen kattaa EU:n toimivaltaan kuuluvat määräykset.

Kanada ja EU ovat aloittaneet neuvottelut ammattipätevyiden vastavuoroisesta tunnustamisesta CETA-sopimuksen 11 luvun (Ammattipätevyysien vastavuoroinen tunnustaminen) mukaisesti. Nyt käytävät neuvottelut koskevat arkkitehtejä. Komission tavoitteena on saada neuvottelut päätökseen vuoden 2021 kuluessa. Tämän jälkeen komissio antaa neuvostolle ehdotuksen neuvottelulopputuloksen hyväksymisestä.

Neuvoston kauppapoliittinen komitea (palvelut ja investoinnit) on käsitellyt asiaa vuosien 2019 ja 2020 aikana. Viimeisin käsittely oli 27. toukokuuta 2020.

Suomen kanta

Valtioneuvosto tukee komission tavoitetta neuvotella ammattipätevyiden vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtien osalta. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että tunnustamissopimusta koskevat määräykset ovat selkeitä ja kohtuullisia. Valtioneuvosto myös katsoo, että ammattipätevyysien vastavuoroista tunnustamista koskevia menettelyitä tulisi pyrkiä yleisesti sujuvoittamaan.

Pääasiallinen sisältö

Kanadan ja EU:n välisen CETA-sopimuksen väliaikainen soveltaminen alkoi 21. syyskuuta 2017. Väliaikainen soveltaminen kattaa EU:n toimivaltaan kuuluvat määräykset.

CETA-sopimus loi viitekehyksen ammattipätevyysien vastavuoroiselle tunnustamiselle Kanadan ja EU:n välillä. Sopimuksen 11 luku (Ammattipätevyysien vastavuoroinen tunnustaminen) sisältää määräyksiä vastavuoroista tunnustamista koskevien sopimusneuvotteluiden käynnistämisen ehdoista, neuvotteluista sekä sopimuksen voimaantulosta. Sopimuksen 26 luku (Hallinnolliset ja institutionaaliset määräykset) asettaa puolestaan puitteet ammattipätevyysien vastavuoroista tunnustamista käsittelevän ammattipätevyyskomitean (MRA-komitea) perustamiselle.

CETA-sopimuksessa asetettujen ehtojen mukaisesti Kanadan arkkitehtuuriviranomainen (*Canadian Architecture Licensing Authorities, CALA*) ja Euroopan arkkitehtineuvosto (*Architects' Council of Europe, ACE*) toimittivat yhteissuosituksen arkkitehtien ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta MRA-komitealle syksyllä 2018. Suositus sisältää arvion sopimuksen potentiaalisesta arvosta, osapuolten lupa- ja pätevyysjärjestelyiden yhteensopivuudesta sekä ehdotetusta toimintatavasta. MRA-komitea arvioi yhteissuosituksen ja antoi raportin sen hyväksymisestä huhtikuussa 2019.

EU esitti yhteissuosituksen pohjalta sopimusehdotuksensa ja Kanada omat vaatimuksensa siihen MRA-komiteassa marraskuussa 2020. Tämän perusteella komitea julisti neuvottelut aloitetuksi. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun EU käy neuvotteluja ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta kauppasopimuksen puitteissa. EU:n puolelta neuvotteluja käy komissio ja sen tavoitteena on saada neuvottelut päätökseen alkuvuoden 2021 aikana mutta aikataulu on venynyt ja varsinaiset neuvottelut päästään aloittamaan 24.3.2021. Kun neuvottelut saadaan päätökseen (komission tämän hetkisen arvion mukaan vuodenvaihteessa 2021/2022), komissio antaa neuvostolle ehdotuksen neuvottelutuloksen hyväksymisestä.

Sopimus tehdään MRA-komitean päätöksellä, kun hyväksymismenettelyt ovat saatu valmiiksi sekä EU:ssa että Kanadassa. Sopimus on sitova osapuolten välillä ja voimassa siten, kun CETA-sopimus on voimassa tai CETA-sopimusta sovelletaan väliaikaisesti. Päätös ammattipätevyyden vastavuoroisesta tunnustamisesta voidaan tarvittaessa purkaa komiteamenettelyn mukaisesti.

Sopimuksella ei ole CETA-sopimuksen tavoin välitöntä oikeusvaikutusta jäsenmaissa eikä siihen voi vedota kansallisissa tuomioistuimissa. Sopimus on kuitenkin sitova CETA-sopimuksen luvun 11.3 (6) mukaisesti ja se on CETA-sopimuksen riitojenratkaisumenettelyn alainen. Komissio valvoo sopimuksen soveltamista jäsenmaissa ja varmistaa, että Kanada kunnioittaa omia velvoitteitaan.

Sopimus ei estä toimivaltaista viranomaista tunnustamasta arkkitehtien ammattipätevyyttä, vaikka tässä sopimuksessa asetetut ehdot eivät täytyisi. Suomessa arkkitehdin tehtävä ei ole ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2005/36/EY mukainen säännelty ammatti, joten toimivaltaista viranomaista ei ole. Sopimus kuitenkin antaa Suomessa arkkitehdin tutkinnon suorittaneelle mahdollisuuden hakea sopimuksen mukaista arkkitehdin ammattipätevyyden tunnustamista Kanadassa.

Sopimusehdotus arkkitehtien ammattipätevyyksien vastavuoroisesta tunnustamisesta

Sopimusehdotus asettaa veloitteet arkkitehtien ammattipätevyyksien vastavuoroista tunnustamista koskevista menettelyistä. Sopimusta sovelletaan EU:n ja Kanadan kansalaisiin sekä henkilöihin, joilla on pysyvä oleskelulupa kyseisillä alueilla. Kyseisillä kansalaisilla ja pysyvän oleskeluluvan omaavilla henkilöillä tulee olla joko EU-alueella tai Kanadassa hankittu muodollinen pätevyys.

Toimivaltaisen viranomaisen tulee hyväksyä lainkäyttöalueellaan arkkitehtien ammattipätevyys soveltamisalan mukaisesti, kun sille asetetut edellytykset täyttyvät. Näitä edellytyksiä ovat vaatimus vähintään 12 vuoden kokemuksesta (sisältää tutkinnon, harjoittelun ja vähintään neljän vuoden ammatillisen työkokemuksen), toimivaltaisen viranomaisen myöntämä lupa, rekisteröinti tai vastaava todistus, sekä tunnustus hyvästä maineesta. Tämän lisäksi Kanada edellyttää EU-arkkitehdeiltä erillisen verkkokurssin suorittamista. EU ei ole asettanut kanadalaisille arkkitehdeille vastaavaa vaatimusta.

Edellä mainittujen edellytysten lisäksi sopimusehdotus sisältää määräyksiä tunnustamista koskevasta hakumenettelystä ja siinä vaadittavista liitteistä, menettelyn läpinäkyvyydestä ja toimivaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyöstä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Oikeusperusta sopimuksen hyväksymiseksi on SEUT 218 artiklan 9 kohta, jossa määrätään siitä, että neuvosto tekee komission ehdotuksesta päätöksen sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia. Sopimuksen aineellinen oikeusperusta tulee arvioidavaksi tarkemmin, kun komissio antaa ehdotuksen neuvoston

päätökseksi unionin kannan vahvistamisesta sopimuksen hyväksymistä käsittelevään MRA-komitean käsittelyyn. Aineellisena oikeusperustana tultaneen käyttämään kuitenkin ainakin yhteistä kauppapoliittikkaa koskevaa SEUT 207 artiklaa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamenttia tiedotetaan asiasta SEUT 218 artiklan 10 kohdan mukaisesti.

Kansallinen valmistelu

E-kirjettä on käsitelty kauppapoliittisen jaoston (EU2) kirjallisessa menettelyssä (päättynyt 9.3.2021)

Eduskuntakäsittely

Eduskunta on hyväksynyt Kanadan sekä Euroopan unionin (EU) ja sen jäsenvaltioiden välillä tehdyn laajalajaisen talous- ja kauppasopimuksen 10. elokuuta 2018 (HE 147/2019 – EV 41/2018 – L 743/2018).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Sopimus sisältää vain unionin toimivaltaan kuuluvia määräyksiä. Sopimukseen ei sisälly määräyksiä, joilla olisi yhtymäkohtia Suomen liittymistä Euroopan unioniin koskevan sopimuksen liitteenä olevaan pöytäkirjaan N:o 2 (SopS 103/1994), joka käsittelee Ahvenanmaan asemaa.

Taloudelliset vaikutukset

Sopimuksella ei ole suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijat ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

UM: Petri Kuurma, Niina Blomberg, Annika Naskila

OKM: Katri Tervaspalo

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat Hoitaa	Kanada, Kauppapoliittinen komitea palvelut ja investoinnit UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, STM, TEM, VM, VNK
